

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 18C/93/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8314204931
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Lukáč
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2016:8314204931.2

Rozhodnutie

Okresný súd Humenné sudcom JUDr. Andrejom Lukáčom v právnej veci navrhovateľa CD Consulting, s.r.o., IČO: 264 29 705, P.O.BOX Nagano Office Center, K červenému dvoru 3269/25a, 130 00 Praha 3, Česká republika, právne zastúpená Fridrich Paľko, s.r.o. so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, proti odporcovi M. M., nar. X.X.XXXX, bytom H. XXX v konaní o zaplatenie 31,75 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd konanie o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne zo súm 399,- Eur od 29.8.2009 do 23.9.2010, zo sumy 379,- Eur od 24.9.2010 do 30.12.2011, zo sumy 316,26 Eur od 31.12.2011 do 30.1.2012, zo sumy 284,89 Eur od 31.1.2012 do 28.2.2012 zo sumy 253,52 Eur od 29.2.2012 do 29.3.2012, zo sumy 222,15 Eur od 30.3.2012 do 30.5.2012, zo sumy 188,49 Eur od 31.5.2012 do 9.7.2012, zo sumy 154,83 Eur od 10.7.2012 do 8.8.2012, zo sumy 124,06 Eur od 9.8.2012 do 30.8.2012, zo sumy 93,29 Eur od 31.8.2012 do 3.10.2012, zo sumy 62,52 Eur od 4.10.2012 do 11.11.2012 a zo sumy 31,75 Eur od 12.11.2012 do zaplatenia zastavuje.

V prevyšujúcej časti súd návrh zamietá.

Súd odporcovi náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Návrhom doručeným súdu XX.X.XXXX sa navrhovateľ podľa Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 o Európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporou domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd na základe zmenky zaviazal odporcu k úhrade:

a) zmenkovej sumy vo výške 31,75 Eur,

b) zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 399,- Eur od 29.8.2009 do 23.9.2010, zo sumy 379,- Eur od 24.9.2010 do 30.12.2011, zo sumy 316,26 Eur od 31.12.2011 do 30.1.2012, zo sumy 284,89 Eur od 31.1.2012 do 28.2.2012 zo sumy 253,52 Eur od 29.2.2012 do 29.3.2012, zo sumy 222,15 Eur od 30.3.2012 do 30.5.2012, zo sumy 188,49 Eur od 31.5.2012 do 9.7.2012, zo sumy 154,83 Eur od 10.7.2012 do 8.8.2012, zo sumy 124,06 Eur od 9.8.2012 do 30.8.2012, zo sumy 93,29 Eur od 31.8.2012 do 3.10.2012, zo sumy 62,52 Eur od 4.10.2012 do 11.11.2012 a zo sumy 31,75 Eur od 12.11.2012 do zaplatenia,

c) 6 %-ného ročného úroku, zo zmenkovej sumy 399,- Eur od 29.8.2009 do 23.9.2010, zo sumy 379,- Eur od 24.9.2010 do 30.12.2011, zo sumy 316,26 Eur od 31.12.2011 do 30.1.2012, zo sumy 284,89 Eur od 31.1.2012 do 28.2.2012 zo sumy 253,52 Eur od 29.2.2012 do 29.3.2012, zo sumy 222,15 Eur od 30.3.2012 do 30.5.2012, zo sumy 188,49 Eur od 31.5.2012 do 9.7.2012, zo sumy 154,83 Eur od 10.7.2012 do 8.8.2012, zo sumy 124,06 Eur od 9.8.2012 do 30.8.2012, zo sumy 93,29 Eur od 31.8.2012 do 3.10.2012, zo sumy 62,52 Eur od 4.10.2012 do 11.11.2012 a zo sumy 31,75 Eur od 12.11.2012 do zaplatenia,

- d) zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy teda 1,33 Eur,
- e) trov konania v časti zaplateného súdneho poplatku vo výške 16,50 Eur s DPH.

Z návrhu vyplýva, že navrhovateľ si uplatňoval právo zo zmenky pričom ako indosatár je nadobúdateľom všetkým práv zo zmenky, ktorú odporca vystavil 3.3.2009 na sumu 399,- Eur a zaviazal sa aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 29.8.2009. Indosovaná zmenka je vista zmenkou opatrenou doložkou - na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia. Miestom splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa - Pohotovosť s. r. o.. Indosant predložil zmenku k zaplaceniu pričom jej vystaviteľ doposiaľ zo zmenkovej sumy neuhradil žiadnu čiastku, a to ani z istiny, ani z úrokov. Keďže zmenková istina je opatrená doložkou indosant nenechal skutočnosť predĺženia zmenky na platenie zistiť verejnou listinou. Navrhovateľ žiadal, aby súd podľa článku 7 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 vydal rozsudok, ktorým uloží odporcovi povinnosť do 3 dní uhradiť žalovanému zmenkovú sumu s príslušenstvom. Navrhovateľ k žalobe pripojil listinné dôkazy, a to výpis z Obchodného registra a originál zmenky vystavenej odporcom a nežiadal vo veci nariadiť pojednávanie.

Z uvedeného návrhu ďalej vyplýva, že navrhovateľ si uplatňuje ako indosatár práva zo zmenky, ktorú získal od predchádzajúceho veriteľa Pohotovosť s. r. o. so sídlom v Bratislave, pričom tvrdí, že nemá k dispozícii Úverovú zmluvu uzavretú medzi spoločnosťou Pohotovosť, s. r. o. a odporcom.

Odporca sa k návrhu nevyjadril.

Navrhovateľ v časti zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne návrh zobral späť, preto súd v tejto časti konanie v zmysle § 96 ods. 1-3 O.s.p. zastavil.

V rámci dokazovania sa súd oboznámil s obsahom návrhu na uplatnenie pohľadávky, s obsahom zmenky, s úplným výpisom obchodného registra navrhovateľa vedeného na Mestskom súde v Prahe, oddiel C, vložka 816/16, s obsahom pripojeného exekučného spisu OS Humenné sp. zn. XXEr/XXX/XXXX hlavne s Úverovou zmluvou a Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru ako aj s výpisom z Obchodného registra predchádzajúceho veriteľa Pohotovosť s. r. o. so sídlom Bratislava, s uznesením OS Humenné, ktorým bola zamietnutá žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia a s uznesením OS Humenné o zastavení exekučného konania.

Napriek tomu, že navrhovateľ svoj nárok uplatňoval podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 o Európskych konaniach vo veciach s nízkou hodnotou sporu a uplatňoval právo vyplývajúce zo zmenky, podľa názoru súdu je povinný z úradnej povinnosti- ex offa skúmať či sa nejedná o spotrebiteľné právne vzťahy. Skutočnosť, že v danom prípade sa jedná o konanie s nízkou hodnotou sporu resp. že si navrhovateľ uplatňuje právo zo zmenky na tomto právnom názore súdu nič nemení. Ak súd zistí, že sa jedná o spotrebiteľský právny vzťah použije v konaní pri jeho posúdení aj normy spotrebiteľského práva za účelom súdnej ochrany spotrebiteľa.

Z výpisu z obchodného registra predchádzajúceho veriteľa tejto pohľadávky POHOTOVOSTI, s.r.o. vyplýva, že do predmetu jeho činnosti patrí aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov. Súdu je taktiež známe z jeho činnosti a z iných konaní, že táto spoločnosť poskytuje aj tzv. spotrebiteľské úvery. Z úverovej zmluvy vyplýva, že sa jedná o spotrebiteľský právny vzťah. Uvedené skutočnosti už riešil právoplatne aj exekučný súd.

Zo zmenky predloženej navrhovateľom je zrejmé, že táto listina je označená ako zmenka a je vystavená v Humennom dňa 3.3.2009 s textom: zaplatím za túto zmenku pri predložení na rad: Pohotovosť s. r. o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, Bratislava sumu 399,- Eur a zmenkový úrok 0,25 % denne od 29.8.2009 splatné: Pohotovosť s. r. o., Pribinova 25, Bratislava „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Vystaviteľom zmenky je odporca. Na zmenke je uvedené číslo zmluvy XXXXXXXX. Na opačnej strane - rube zmenky je uvedené: Namiesto nás na rad CD Consulting s. r. o. K Červenému dvoru 3269/25a 13000 Praha, Česká republika, IČO: 26429705- navrhovateľ.

Zo Zmluvy o úvere č. XXXXXXXX uzavretej dňa 3.3.2009 medzi Pohotovosťou s. r. o. Bratislava (predchádzajúci veriteľ) a odporcom vyplýva, že odporcovi bol poskytnutý úver vo výške 300,- Eur a tento sa zaviazal uhradiť požičanú sumu zvýšenú o poplatok vo výške 220,- Eur celkovo 520,- Eur v

8-ich mesačných splátkach po 65,- Eur počnúc od 24.3.2009 na účet veriteľa. V tejto zmluve nie sú uvedené úroky z úveru ani RPMN.

Zo všeobecných podmienok poskytnutia úveru v článku 14, je dohoda o vyplnení zmeniek : Na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúcej z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi vystaviteľ vystavil zmenku, v ktorej nie je vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku, alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní zo zmeniek remitent tak, že ním bude deň, keď v zmysle bodu 4 týchto podmienok sa stal splatný celý dlh.

Zo zmluvy o úvere a všeobecných podmienok v ktorých je uvedená aj dohoda o vyplnení zmeniek vyplýva, že neboli individuálne dojednané, sú na formulárových tlačivách, a spotrebiteľ nemal možnosť ich zmeniť, ovplyvniť ich a boli vopred pripravené právnym predchodcom navrhovateľa - veriteľom. Zmenkovú sumu si môže veriteľ vyplniť vo výške ako chce, vrátane istiny, poplatkov, úrokov a rôznych sankcií, bez ohľadu na vôľu dlžníka a bez možnosti kontroly.

Návrh, ktorý je predmetom tohto konania spĺňa podmienky na konanie v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 o európskych konaniach vo veciach s nízkou hodnotou sporu, pretože navrhovateľ je obchodnou spoločnosťou so sídlom na území Českej republiky a odporca je fyzickou osobou, ktorá má bydlisko na území Slovenskej republiky. Predmetom konania je cezhraničný spor, pričom hodnota nepresahuje 2000,00-eur bez príslušenstva. Navrhovateľ hoci si uplatnil práva zo zmenky, nežiadal vydať zmenkový platobný rozkaz podľa § 175 O.s.p.

Súd je viazaný návrhom. Predmetom konania je spor zo zmenky. Zmenka bola vystavená podľa slovenského práva s miestom vystavenia i platobným miestom nachádzajúcim sa na území SR. Pôvodným veriteľom, ako aj zmenkovým veriteľom a remitentom bola POHOTOVOSŤ, s.r.o., ktorá postúpila túto pohľadávku zo zmenky na českú spoločnosť, terajšieho navrhovateľa. Z tohto dôvodu boli formálne splnené podmienky pre použitie vyššie uvedeného nariadenia.

Keďže navrhovateľ si výslovne uplatňuje právo na zaplatenie žalovanej sumy s príslušenstvom zo zmenky, súd musel zistiť, či zmenka spĺňa náležitosti stanovené zákonom č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch. Predložená zmenka je vlastnou zmenkou uvedená zmenka spĺňa všetky náležitosti podľa tohto právneho predpisu.

Z pripojeného exekučného spisu Okresného súdu Humenné, sp.zn. XXEr/XXX/XXXX vyplýva, že tú istú pohľadávku, z tej istej zmenky a z úverovej zmluvy č. XXXXXXXX, t.j. z toho istého spotrebiteľského právneho vzťahu si na základe rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu uplatnil voči odporcovi ako povinnému predchádzajúci veriteľ ako oprávnený - Pohotovosť s.r.o. Z uznesenia exekučného Okresného súdu Humenné ďalej vyplýva, že súd žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Dôvodom bolo, že v tomto prípade sa jedná o spotrebiteľský právny vzťah a je preto na neho potrebné použiť právne normy o ochrane spotrebiteľa. Exekučný súd zároveň konštatoval, že rozhodcovské doložky uzavreté v tomto prípade sú neprijateľnou zmluvnou podmienkou a teda sú absolútne neplatné. Následne bolo exekučné konanie uznesením exekučného súdu zastavené.

Navrhovateľ počas konania zotrval na svojich vyjadreniach, a to že si uplatňuje práva zo zmenky, ktoré na neho boli indosované, ide o drobný spor a súd ma postupovať podľa vyššie uvedeného nariadenia a sám od seba nemá čo iné skúmať, či poskytovať súdnu a právnu ochranu spotrebiteľovi. Nemá ani čo nariaďovať pojednávanie.

Odporca sa k návrhu nevyjadril.

Združenie spotrebiteľov Slovenska o.z. so sídlom Janka Kráľa 7, Banská Bystrica dňa 30.7.2014 oznámilo, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane odporcu.

Súd o námietke navrhovateľa o neprípustnosti vedľajšieho účastníctva Združenia spotrebiteľov Slovenska o.z. v tomto konaní rozhodol uznesením č. k. 18C/93/2014-36 zo dňa 24.3.2015, ktoré právoplatnosť nadobudlo 15.4.2015 tak, že námietke navrhovateľa vyhovel a vstup Združenia spotrebiteľov Slovenska o.z. ako vedľajšieho účastníka na strane odporcu nepripustil.

V uvedenom spore sa jedná o spotrebiteľský vzťah o čom už rozhodli aj iné exekučné sudy. Predmetom konania je zmenka, ktorá slúžila na zabezpečenie, ale aj na uhradenie dlhu vzniknutého zo zmluvy o úvere, ktorý je spotrebiteľským vzťahom. Na uvedený právny vzťah je preto potrebné použiť okrem ustanovení zákona o zmenkách a šekoch aj ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľskom práve a iné spotrebiteľské právne normy EÚ a SR.

Návrhom sa uplatňuje nárok zo zmenky, t.j. cenného papiera a to dokonca z indosovanej zmenky podľa zákona č.191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch, čo umožňuje právnomu predchodcovi navrhovateľa, aby použitím zmenky obišiel ustanovenia o ochrane spotrebiteľa a následne si vymáhal od dlžníka plnenia aj z neprijateľnej zmluvnej podmienky. Zmenka je síce založená na prísnej formálnosti zmenkových vzťahov a vo všeobecnosti sa pri zmenke neskúma causa pôvodného právneho vzťahu. Výsledkom však môže byť, že dôjde k porušeniu rovnosti účastníkov s neužitím tohto inštitútu a to bez možnosti súdnej kontroly (VI.ÚS457/2010 Ústavného súdu CZ).

Podľa rozhodnutia Súdneho dvora EÚ zo 16.11.2010 práve vo veci Pohotovosť, s.r.o. C-76/10, bolo rozhodnuté, že vnútroštátny súd má v každom štádiu konania vrátane výkonu rozhodnutia povinnosť aj bez návrhu posúdiť nekalé povahy sankcií obsiahnutých v zmluve o úvere, ak má súd k tomuto účelu k dispozícii nevyhnutné informácie o právnom a skutkovom stave. V bode 37 tohto rozhodnutia je uvedené, že sa vychádza z účelu právnej úpravy Smernice č. 93/13 a to, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti a táto informácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah. V bode 38 rozhodnutia je jasne uvedené, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné, pričom ide o kogentné ustanovenia, ktoré nie je možné zmeniť. Ich cieľom je nastolenie formálnej rovnováhy vyplývajúcej zo zmluvy medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a nahradiť ich skutočnou rovnováhou a zaviesť s nimi reálnu rovnosť medzi účastníkmi právneho vzťahu.

V rozsudku Európskeho súdneho dvora sp.zn. C - 419/2011 zo 14. 03. 2013 (Česká sporiteľňa a.s. proti Geraldovi Feichterovi) samotný Európsky súdny dvor v konaní pri uplatnení práva zo zmenky z úradnej moci skúmal postavenie žalovaného ako spotrebiteľa. Podľa záverov tohto rozhodnutia napriek tomu, že v danom prípade sa jedná o vzťah uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera, je povinnosťou súdu skúmať postavenie žalovaného ako spotrebiteľa.

Pri posúdení veci, súd poukazuje aj na nemecký rozsudok Z1965, podľa ktorého, ak bola zmenka prevedená na iný subjekt (čo je aj tento prípad, pretože prvý zmenkový veriteľ Pohotovosť, s.r.o. ju previedol na navrhovateľa) a pritom jestvujú indicie, že zmenka zabezpečovala úver alebo pôžičku pre spotrebiteľa (čo je aj tento prípad), nie je možné poskytnúť ochranu navrhovateľovi, lebo aj nový zmenkový veriteľ, t.j. navrhovateľ si mal preskúmať v súlade so spotrebiteľským právom, či zmenka zabezpečovala spotrebiteľský úver a hlavne z dôvodu, že nadobudol tieto zmenky od subjektov (v tomto prípade Pohotovosť, s.r.o.) o ktorých je všeobecne známe, že predmetom ich činnosti je poskytovanie úverov alebo pôžičiek.

V liste Európskej komisie z 25.4.2013 pod číslom 2012/4165, Vec: výzva - porušenie č. 2012/4165, ktorý bol zaslaný Slovenskej republike práve z dôvodu upozornenia zo strany EK, že SR pravdepodobne dôsledne nedodržiava spotrebiteľské právo EÚ, Európska komisia dokonca výslovne uvádza práve obchodnú spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. (strana 2, 3, 14 listu EK), ako aj už vyššie uvedené rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci Pohotovosť.

Okrem iného sa v tejto výzve výslovne uvádza v bode 4. iné praktiky zamerané na vyhýbanie sa riadnej justičnej kontrole (strana 5 EK): „Okrem rozhodcovského súdu, alebo ako alternatíva k nemu, obchodníci používajú aj iné praktiky a postupy na vymáhanie nezákonných pohľadávok založených na nekalých

podmienkach.“ Prvým príkladom uvedeným EK je používanie blankozmeniek. Obchodníci vyplňajú do blankozmeniek svoju nárokovanú sumu, hoci to právne predpisy o spotrebiteľských úveroch nedovoľujú, a napriek skutočnosti, že tieto pohľadávky nemajú oporu v právnych predpisoch a sú založené na nekalých podmienkach. Rozhodcovské rozsudky však vynášajú rozsudky aj na základe týchto zmeniek.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že dohoda o vyplnení zmeniek uvedená vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru je neprijateľnou zmluvou podmienkou, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach oboch účastníkov tohto spotrebiteľského právneho vzťahu, v neprospech spotrebiteľa a je aj v rozpore s dobrými mravmi. Je teda absolútne neplatnou. Bez takejto platnej dohody je preto absolútne neplatná aj samotná zmenka, na základe ktorej si navrhovateľ uplatňuje žalovanú pohľadávku.

Bez platnej dohody o vyplňacom práve nemôže byť platná ani vyplnená zmenka (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo/161/2007).

Na uvedený prípad je potrebné okrem zákona o zmenkách a šekoch použiť aj právne názory vo vyššie uvedených rozhodnutiach súdov EÚ a členských štátov EÚ a aplikovať aj tieto právne normy:

Podľa čl. 2 písm. a) smernice 93/13/EHS na účely tejto smernice "nekalé podmienky" znamenajú zmluvné podmienky definované v článku 3.

Podľa čl. 3 ods. 1 a 2 smernice 93/13/EHS zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu.

Podľa § 121 Občianskeho súdneho poriadku, netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti, ako aj právne predpisy uverejnené alebo oznámené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky a právne záväzné akty, ktoré boli uverejnené v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev a v Úradnom vestníku Európskej únie.

Podľa § 52 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v platnom znení ku dňu uzavretia zmluvy:

(1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

(2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1, 2, 4 písm. k) a 5 Občianskeho zákonníka v platnom znení ku dňu uzavretia zmluvy, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v platnom znení ku dňu uzavretia zmluvy, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva,

alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch sa na túto zmluvu nepoužije vzhľadom na § 2, odsek 2, podľa ktorého sa tento zákon nevzťahuje na : písmeno f) na ktorých základe sa vyžaduje, že spotrebiteľ úver splatí v lehote nepresahujúcej tri mesiace alebo maximálne štyrmi splátkami v lehote nepresahujúcej 12 mesiacov.

Zmluva aj napriek tomu má povahu spotrebiteľskej úverovej zmluvy, inej ako spotrebiteľský úver.

Je potrebné rozlišovať neplatnosť zmenky ako cenného papiera buď podľa zákona o zmenkách a šekoch č. 191/1950 Zb., ale na druhej strane je potrebné rozlišovať neplatnosť dojednaní o vystavení, resp. vyplnení zmenky a následne neplatnosť samotnej zmenky vystavenej podľa týchto dojednaní, ak sú v rozpore so spotrebiteľskými právnymi normami a to či už pre neprijateľnosť zmluvných podmienok, alebo pre rozpor s dobrými mravmi. Dohoda o vyplňacom práve k zmenke ako aj zmenka sú neplatné podľa ustanovení spotrebiteľského práva a nie podľa zákona o zmenkách a šekoch. Keďže si navrhovateľ uplatnil výslovne právo zo zmenky, súd celý návrh zamietol. Zmluva a obchodné podmienky nie sú individuálne dojednané a sú na predtlačení formulároch.

V danej veci súd posúdil za absolútne neplatné dojednanie o vyplnení zmenky, ako aj následne vystavenú samotnú zmenku a to z dvoch samostatných dôvodov.

Dohoda o vyplnení zmenky je neprijateľná zmluvná podmienka a to podľa článku 2 písm. a/ v spojení s ustanovením prílohy odsek 1 písmeno s/ Smernice 93/13/EHS, pretože sa jedná o podmienku ktorej účinkom a dôsledkom by bolo priznanie za neplnenie záväzku zo strany spotrebiteľa, neprimerane vysokého príslušenstva pohľadávky - zmenkový úrok 0,25% denne.

Zároveň v tejto veci ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku aj podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a to predovšetkým podľa § 53 odsek 4 písm. k/, pretože umožňuje požadovať od spotrebiteľa neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku. Podľa § 53 odsek 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

V tomto konkrétnom prípade je zrejmé, že dohoda o vyplnení zmenky a následná vystavená zmenka podľa § 53 odsek 1 Občianskeho zákonníka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a umožňuje mu vymáhať od spotrebiteľa aj neprimerane vysoké sankcie. Okrem toho nebola individuálne dojednaná.

Dojednanie o vyplňacom práve zmenky je neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj preto, že na základe tejto podmienky vystavená zmenka umožnila previesť indosáciou bez súhlasu spotrebiteľa práva zo zmluvnej strany Pohotovosť, s.r.o. na navrhovateľa CD Consulting, čím došlo k zhoršeniu postavenia a ochrany práv spotrebiteľa. Zmenka a jej indosácia nadmerne sťažili spotrebiteľovi možnosť realizovať práva spotrebiteľa. Taký záver vyplýva už z charakteru zmenkového konania, ktoré nepripúšťa skúmanie dôvodu vzniknutého záväzku, ani ex offio ochranu spotrebiteľských práv (ÚS ČR IV., ÚS ČR 457/10).

Taktiež je zrejmé, že tento právny úkon a to dohoda o vyplnení zmenky a následne podľa nej vystavená zmenka, sú absolútne neplatné aj podľa § 39 a § 3 Občianskeho zákonníka a to pre rozpor s dobrými mravmi a pre rozpor so zákonom, respektíve snahou veriteľa obísť právne normy spotrebiteľského práva. Účelom tohto právneho úkonu je prostredníctvom zmeniek, obísť vyššie uvedené ustanovenia spotrebiteľského práva zameraného na reálnu a nielen formálnu ochranu práv a povinností spotrebiteľa a to aj súdom, v každom štádiu konania.

Súd poukazuje aj na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4 Obo 161/2007 zo dňa 6.5.2008 konštatoval absolútnu neplatnosť úverovej spotrebiteľskej zmluvy podľa § 39 Občianskeho zákonníka a § 265 Obchodného zákonníka. Zároveň NS SR konštatoval, že z absolútne neplatnej úverovej zmluvy nemohlo veriteľovi vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky. V odôvodnení ďalej uviedol: „Obchádzanie zákona obsahom alebo účelom urobeného právneho úkonu spravidla znamená, že právny úkon neodporuje síce výslovnému zneniu zákonného ustanovenia, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby zákon dodržaný nebol. O nedovolenosť a teda aj absolútnu neplatnosť právneho úkonu ide tiež v prípade, keď sa tento prieči dobrým mravom. Obchádzanie zákona spočíva i v zámernom použití prostriedkov, ktoré samy o sebe nie sú zákonom zakázané a v dôsledku čoho vzniknutý stav z hľadiska pozitívneho práva sa javí ako nenapadnuteľný. Konanie „in fraudem legis“ predstavuje postup, keď sa niekto správa podľa práva, ale tak, aby zámerne dosiahol výsledok právnu normou nepredvídaný a nežiaduci.“

Nie je sporné, že v tomto konkrétnom prípade si uplatňoval navrhovateľ úrok 0,25 % denne, čo predstavuje 91,25 % ročne, čo je taktiež samo o sebe v rozpore s dobrými mravmi.

Súd je viazaný návrhom a keďže si navrhovateľ uplatňoval v tomto konaní právo zo zmenky, ako z cenného papiera a dohoda o vyplnení zmenky a na jej základe vystavená zmenka sú absolútne neplatné.

Taktiež je potrebné poukázať už na ustálenú judikatúru súdov SR a EÚ, že veriteľ má dôkaznú povinnosť preukázať, že uvedený právny vzťah nie je spotrebiteľským právnym vzťahom, respektíve aj to, že dlžník bral úver ako podnikateľ v rámci svojej podnikateľskej činnosti, respektíve ako nepodnikateľ na výkon svojho povolania. Samotné odškrtnuté políčka v predtlačенých zmluvách, takýmto dôkazom nie sú. V tomto prípade žalobca takéto skutočnosti nepreukázal a neunesol svoje dôkazné bremeno a dôkaznú povinnosť.

Podľa článku 4 odsek 4 Nariadenia Európskeho parlamentu (ES) č. 861/2007 o európskych konaniach vo veciach s nízkou hodnotou sporu, ak sa súd domnieva, že informácie ktoré poskytol navrhovateľ, nie sú dostatočne jasné alebo primerané, alebo ak tlačivo na uplatnenie pohľadávky nie je správne vyplnené a pokiaľ sa pohľadávka nezdá byť zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný, dá navrhovateľovi možnosť tlačivo nárok na uplatnenie pohľadávky doplniť alebo opraviť, alebo predložiť týmto orgánom určené doplňujúce informácie alebo dokumenty, alebo vziať pohľadávku späť a to v lehote určenej týmto orgánom. Na tento účel súd alebo tribunál použije tlačivo B, ako je uvedené v prílohe II.

Z uvedeného vyplýva, že ak sa pohľadávka zdá zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný, alebo ak navrhovateľ tlačivo na uplatnenie pohľadávky nedoplnil alebo neopravil v rámci určenej lehoty, návrh sa zamietne.

Podľa bodu 13 nariadenia pojmy: „zjavne neopodstatnené“ v kontexte zamietnutia pohľadávky a „neprípustné“ v kontexte zamietnutia návrhu by sa mali určiť v súlade s vnútroštátnym právom.

V tomto prípade je zrejmé vzhľadom na vyššie uvedené odôvodnenie, že pohľadávka žalobcu uplatnená v tomto konaní je v rozpore so spotrebiteľským právom a je zjavne neopodstatnená a neprípustná. Súd preto bez nariadenia pojednávania bez ďalšieho postupu podľa článku 5 nariadenia nasledujúceho s poukazom na bod 13 preambuly nariadenia a článok 4 odsek 4 nariadenia, návrh navrhovateľa zamietol.

Podľa citovaného nariadenia a aj podľa O.s.p. súd môže, ale nemusí v tzv. drobných sporoch nariaďovať pojednávanie. Vzhľadom na túto skutočnosť a na to, že navrhovateľ výslovne uvádza, že vo veci súd nemá nariaďovať pojednávanie a aj na to, že súdu je známe z jeho činnosti, že odporcovia - spotrebiteľia v týchto veciach sú spravidla nečinní a ani sa nevyjadrujú, súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Neúspešnému navrhovateľovi nevzniklo právo na náhradu trov tohto konania a úspešný odporca si trovy konania neuplatnil resp. mu žiadne trovy nevznikli..

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom Okresného súdu Humenné.

Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané po uplynutí lehoty preto, že sa odvolateľ spravoval nesprávnym poučením súdu o lehote na podanie odvolania. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o lehote na podanie odvolania alebo ak obsahuje nesprávne poučenie o tom, že odvolanie nie je prípustné, možno podať odvolanie do troch mesiacov od doručenia (§ 204 ods. 2 O.s.p.).

V podanom odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a)
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, a dôvody odvolania, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 O.s.p.).